

Landbrug og klima – Rådet for Grøn Omstillings anbefalinger til klimahandlingsplanen

En handlingsplan for landbrug og klima er til forhandling i de første måneder i 2021. Der i stor udstrækning synergier mellem klimahandlingsplanen og RGO's fosforscenarie. Klimahandlingsplanen skal ses i sammenhæng med ressource- og forureningsproblematikkerne omkring fosfor, men også med nye naturplaner til fremme af biodiversitet, vandplaner til forbedring af vandmiljøet, samt indsatser for folkesundheden, bl.a. i form af mindre luftforurening. Vi skal via et helhedssyn udnytte mulighederne for synergi mellem disse hensyn.

Fødevareministeren og Miljøministeren har i fællesskab fremlagt 7 principper, som de mener skal sætte rammerne for Klimaplanen. De siger f.eks. 'Vi skal udvikle – ikke afvikle.' Målet er ikke at producere mindre, men at producere smartere'.

RGO er enig i, at vi skal udvikle dansk landbrug. I fosfor-scenariet har vi vist en lang række nye forretningspotentialer for landbruget. Det skal fortsat være muligt at brødføde sig selv og sin familie på et landbrug. På mange områder er der brug for forbedringer sammenlignet med i dag, hvor det ofte kan være svært at leve af et mindre eller mellemstort landbrug. Men vi skal også reducere de dele af produktionen og produktionsapparatet, som bidrager til, at vi producerer ud over naturens, miljøets og klimaets tålegrænser. Det gælder for dele af den animalske produktion. Der vil fortsat være plads til store husdyrbedrifter, som med brug af udviklede teknologier formår at være bæredygtige. Men der skal ikke være plads til produktioner, som vedvarende forstærker forureningen med fosfor og kvælstof, og som belaster klimaet mere end det kan bære.

Se Rådet for Grøn Omstillings 10 konkrete anbefalinger på næste side.

Klimahandlingsplanen skal indeholde:

1. Afgift på CO₂ – herunder en afgift på kød og mælkeprodukter

2. Udtagning af landbrugsjord med baggrund i en målrettet regulering af næringsstoffer og med specifikke hensyn til både klima og natur:

- Udtagning af 74.000 ha 'kulstofrige lavbundsarealer', samt udtagning af adskillige jorde som ligger under grænsen på 6% kulstof i jorden
- Målrettet udtagning af P-risikoarealer og udtagning med henblik på at nå målene i vandplanerne (kvælstof)
- Udtagning til sikring af rent grundvand
- Virkemidler langs åer med henblik på klimatilpasning og ophobning af vand, herunder gensnoning og genetablering af våde enge
- Udtagning målrettet hensyn til natur og biodiversitet – f.eks. korridorer/bræmmer langs vandløb
- Mere skov – både produktionsskov og urørt skov

3. Reduktion af husdyrhold, så vi selv kan dyrke alt foder til dyrene

- Udfasning af import af sojaprotein – erstattes med proteinkilder dyrket i Danmark (udslip i Sydamerika belaster ikke det danske klimaregnskab, men vi har alligevel et globalt ansvar)
- Udtagning af særligt belastende husdyrbedrifter (forslag fra DN og L&F)
- En regulering, så der ikke skal være flere husdyr, end vi selv kan dyrke foder til

4. Reduktion af tab af næringsstoffer:

- Afgift på forbrug af kunstgødning, herunder fosfor, samt afgift på fosfor i foder og på mineralisk foder-fosfat
- Genindførelse af reducerede normer for kvælstoftilførsel, samt skærpede fosforlofter, herunder implementering af Helcoms krav om max. 25 kg P/ha, gerne med en langsigtet målsætning om negativ fosforbalance, så yderligere ophobning af P i jorden undgås, og så vi udnytter de ophobede fosforressourcer i jorden
- Incitament til flere flerårige afgrøder som f.eks. græs og kløvergræs

5. Øget brug af miljøteknologi:

- Tilskud til miljø- og klimavenlige miljøteknologier: Gylleforsuring og biogas, herunder metoder, der kan forene de to, f.eks. skift til forsuring med en organisk syre.
- Tilskud til gylleseparering og hyppig udslusning af gylle
- Miljøteknologier som gylleforsuring og -separering bør støttes via EU's landbrugsstøtte

6. BAT-krav ved staldbyggerier – både ift næringsstoffer og klima. BAT-krav kan kombineres med miljøteknologitilskud til implementering. Sikre mere stabile rammevilkår for en i forvejen stærk miljøteknologi-sektor i Danmark med store eksportpotentialer

7. Elektrificering af traktorer og andre landbrugsmaskiner – brug af diesel og andre fossile brændsler skal udfases. Beskatning af landbrugsdiesel er besluttet indført fra 2025. Landbrugets fritagelse for dieselafgift skal fjernes

8. Fremme af plantebaserede fødevarer og produktion:

- Brug af økonomiske virkemidler: afgifter og tilskud
- National handlingsplan for den plantebaserede udvikling / national strategi for udvikling af plante proteiner
- Offentlige køkkener, kantiner, madudbringning (både offentligt og i udbud) skal gå foran med mere plantebaseret mad
- Aktive kampagner med kostråd med flere plantebaserede fødevarer og mindre kød

9. Skovrejsning – udover det der nævnes i pkt. 2

10. Klimaregnskaber på bedriftsniveau (Klimarådets forslag).

